

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SPORT VAZIRLIGI

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**O'ZBEKISTON DAVLAT JISMONIY TARBIYA VA SPORT
UNIVERSITETI**

"Kiritdi"
O'zbekiston davlat
jismoniy tarbiya va
sport universiteti rektori
R. Matkarimov
" _____ 2024-y

"Kelishildi"
O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va
innovatsiyalar vazirligi
" _____ 2024-y

"Tasdiqlayman"
O'zbekiston Respublikasi
Sport vaziri o'rinbosari
Sh. Maxmudov
" _____ 2024-y

**IJODIY (KASBIY) IMTIHONLAR DASTURI
VA BAHOLASH MEZONI**

61010200 - Sport faoliyati (basketbol, boks, voleybol, velosport, gimnastika, suzish, yengil atletika, gandbol, qilichbozlik, og'ir atletika, eshkak eshish, tennis, futbol, badiiy gimnastika, dzyu-do, erkin kurash, belbog'li kurash, taekvondo WT, sambo, kurash, sinxron suzish, badminton, yunon-rim kurashi, ot sporti, triatlon, biatlon, xokkey, regbi, shaxmat, karate WKF, tog' chang'isi, stol tennisi, figurali uchish, chim ustida xokkey, kik-boks, mini-futbol, kamondan otish, muay tay, kibersport, suv polosi, akademik eshkak eshish, zamonaviy besh kurash, bodybuilding va fitnes, snovbord, qo'l jangi, ayollar kurashi), kunduzgi va sirtqi ta'lim yo'nalishlari uchun.

61010300 - Adaptiv jismoniy tarbiya va sport kunduzgi ta'lim yo'nalishi uchun.

CHIRCHIQ – 2024

O‘zbekiston davlat jismoniy tarbiya va sport universiteti Kengashida ko‘rib chiqilgan va ma‘qullangan. 2024 yil 29 fevral dagi 7 -sonli majlis bayoni.

O‘zbekiston Respublikasi xududlarida jismoniy tarbiya va ommaviy sportni yanada rivojlantirish, aholining barcha qatlamlari, ayniqsa yoshlarni jismoniy tarbiya va sport bilan muntazam shug‘ullanishga jalb etish, mamlakatimizda bu borada yaratilgan sharoitlardan samarali foydalanish hamd natijalarini oshirish muhim ahamiyat kasb etadi. Mamlakatimizda mazkur soha rivojiga qaratilgan qator me‘yoriy – huquqiy hujjatlar qabul qilingan va jadallikda hayotga tatbiq etib kelinmoqda.

Jumladan, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 24-yanvardagi “O‘zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiya va sportni yanada takomillashtirish va ommalashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” **PF-5924-son farmoni**, 2021-yil 24-dekabrda “Davlat oliy ta‘lim muassasalarining akademik va tashkiliy-boshqaruv mustaqilligini ta‘minlash bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risidagi” **PQ-60-son qarori**, 2022-yil 3-noyabrda “Jismoniy tarbiya va sport sohasida kadrlarni tayyorlash hamda ilmiy tadqiqotlar tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risidagi” **PQ-414-son qaror va farmonlari** ijrosini sifatli bajarish ko‘rsatib o‘tilgan.

O‘zbekiston davlat jismoniy tarbiya va sport universiteti va uning Nukus va Fargona filiallaridagi Sport faoliyati (faoliyat turlari bo‘yicha) ta‘lim yo‘nalishi bo‘yicha kasbiy (ijodiy) imtihon dasturlari sport maktablari hamda Respublika Olimpiy va paralimpiy sport turlariga tayorlash markazlarining jismoniy tarbiya va sport dasturlari asosida tuzilgan va abituriyentlarning jismoniy mashqlari bajarishdagi amaliy harakat ko‘nikma va malakalarini baholashga mo‘ljallangan.

Mazkur dasturlarni tuzishda sport assosatsiyalar, sport federatsiyalar, oliy sport mahorati maktablar va sport maktablar takliflari inobatga olingan hamda ular tomonidan taqrizlar berilgan.

Dasturda **kunduzgi va sirtqi ta‘lim** shaklining 61010300–Sport faoliyati (faoliyat turlari bo‘yicha) ta‘lim yo‘nalishi (basketbol, boks, voleybol, velosport, gimnastika, suzish, yengil atletika, gandbol, qilichbozlik, og‘ir atletika, eshkak eshish, tennis, futbol, badiiy gimnastika, dzyu-do, erkin kurash, belbog‘li kurash, taekvondo WT, sambo, kurash, sinxron suzish, badminton, yunon-rum kurashi, ot sporti, triatlon, biatlon, xokkey, regbi, shaxmat, karate WKF, tog‘ chang‘isi, stol tennisi, figurali uchish, chim ustida xokkey, kik-boks, mini-futbol, kamondan otish, muay tay, kibersport, suv polosi, akademik eshkak eshish, zamonaviy besh kurash, bodybuilding va fitnes, snovbord, qo‘l jangi, ayollar kurashi, adaptiv jismoniy tarbiya va sport (parasport) kabi sport turlari bo‘yicha (kasbiy) ijodiy imtihonlarni o‘tkazish tartibi, abuturiyentlarning jismoniy tarbiya va sport sohasidagi amaliy mahorati, ko‘nikma va malakalariga qo‘yilgan talablar hamda baholash mezonlari o‘z aksini topgan.

2024/2025 O'QUV YILI UCHUN **OT SPORTI** IXTISOSLIGIDAN KASBIY (IJODIY) IMTIHONLARINING ME'YORIY TALABLARI VA
BAHOLASH MEZONLARI
(Ixtisoslik bo'yicha maksimal ball - 93 ball)

Erkaklar va ayollar uchun

SPORT OTNI EGARLASH	
Sport otiga yugan (узdechka) taqishda ketma-ketligidagi hatoliklar:	10. Sport otiga yugan taqishda texnika xavsizligi qoidalariga rioya qilmaslik; 11. Sport otiga yugan taqishda ketma-ketligini buzilishi; 12. Sport otiga yugan taqishda qismlarini tog'ri taqilmasligi
Sport otiga egar taqish qorinbog' taqish oyoq ximoyagichlar (ногавников), taqishdagi hatoliklar:	12. Sport otiga egar taqishda texnika xavsizligi qoidalariga rioya qilmaslik; 13. Sport otiga voltrap, mexovik, teskari yoki jo'yini notog'ri taqishlik; 14. Sport otiga egarni noto'g'ri taqishlik; 15. Sport otiga qorinbog'ni taqa olmasa yoki noto'g'ri taqshlik; 16. Sport otiga oyoq ximoyagichlar (ногавников) noto'g'ri taqishlik;
Izoh: -Abituriyent tomonidan sport otini yugan va egarni taqishni tartibini to'g'ri va ketma-ketligda bajarsa yuqori ball 20,0 ball beriladi. Yugan (узdechka) to'g'ri va ketma-ketligi taqilgani uchun 7,5 ball belgilanadi. Har bir hatolikka yo'l qo'yilgani uchun 2,5 jarima ballga belgilanadi (ballar ketma-ketligi: -2,5; -5,0; -7,5;). - Egari, qorinbo'g' va oyoq ximoyagichlar (ногавников), to'g'ri taqish jarayoni uchun 12,5 ball belgilanadi. Har bir hatolikka uchun 2,5 jarima ball belgilanadi (ballar ketma ketligi: -2,5; -5,0; -7,5; -10,0; -12,5;).	

***Izoh:** Jismoniy tayyorgarligini baholash uchun yuqori ball 93 ballga teng har bir maxsus mashqlarni bajarish uchun abiturentlar o'ziga tegishli sport oti, ekipirovkasi, egar jabdug'i halqaro ot sporti qoidalariga mos bo'lishishart yoki qabul hay'ati tomonidan ajratilgan sport otidan foydalanishi mumkin*

SPORT OTIGA O'TIRISH TEXNIKASI (BOSHQARISH UCHUN)	
Sport otiga o'tirish texnikasi bajarishdagi hatoliklar:	10. Sport otiga o'tirishda texnika xavsizligi qoidalariga rioya qilmaslik; 11. Sport otiga o'tirishda ketma-ketligini buzishlik; 12. Sport otiga o'tirganda o'tirish holati texnikasini notog'ri bajarish; 13. Sport otiga o'tirgandan so'ng boshqaruvni yo'qotish;
Sport otidan tushishdagi hatoliklar	12. Sport otidan tushishda oyoq, qo'l, tana harakatlarini notog'ri bajarish; 13. Sport otidan tushishda texnika xavfsizlik qoidalariga rioya qilmaslik;
Izoh: -- Abituriyent tomonidan otga o'tirish va tushish texnikasi to'g'ri bajarilsa yuqori 30,0 ball beriladi. Otga o'tirish texnikasi bajarish uchun yuqori 20,0 balldan belgilanadi. Har bir hatolikka yo'l qo'yilgani uchun 5,0 jarima ball belgilanadi (ballar ketma ketligi: -5,0; -10,0; -15,0; -20,0). Otdan tushishdagi jarayoni uchun 10,0 ball belgilanadi. Har bir hatolikka yo'l qo'yilgani uchun 5,0 jarima ball belgilanadi (ballar ketma ketligi: -5,0; -10,0.).	

Izoh: Jismoniy tayyorgarligini baholash uchun yuqori ball 93 ballga teng har bir maxsus mashqlarni bajarish uchun abiturentlar o'ziga tegishli sport oti, ekipirovkasi, egar jabdug'i halqaro ot sporti qoidalariga mos bo'lishishart yoki qabul hay'ati tomonidan ajratilgan sport otidan foydalanishi mumkin.

SPORT OTINI CHOPTIRISH (ГАЛОПОМ) ALLYUR ICHIDA O'TISHLAR VA BIR ALLYURDAN BOSHQA ALLYURGA O'TISH TAYOQLARDAN (JERDLARDAN). O'TISH	
Sport otini choptirish (галопом) allyur ichida o'tishlar va bir allyurdan boshqa allyurga o'tish tayoqlardan (jerdlardan). o'tishdagi hatoliklar	1.Otning jilovini siltashlik 2.Yo'nalishdan adashib ketishlik 3.Qo'l, oyoq va tanasi (korpus) ning bir-biriga most ravishda ishlamasligi. 4.Chap va o'ng oyoqdan aniq ko'tarishlar, 5.Otning chavandoz buyrug'iga o'z vaqtida javob bermasligi 6.Harakatning to'g'ri yo'nalishda va bir maromda bajara olmasligi. 7. Allyur elementlarni bajarishda bishqaruvni yoqotish. 8.Yo'nalish bo'ylab tayoqlardan (jerdlar) buryuqqa asosan bir nechta qadamlarda kira olmasligi. 9. Yo'nalish bo'ylab tayoqlardan (jerdlar) buryuqqa asosan bir nechta qadamlarda kirayotganda sport otining oyoqlari tayoqlarga (jerdlar) tegishligi 10. Barcha elementlarni bajarayotganda chavandozning qomadini to'g'ri ushlab turao'lmasligi.
Izoh: -- Abituriyent tomonidan sport otini choptirish (галопом) texnikasi to'g'ri bajarilsa yuqori 43,0 ball beriladi. Sport otini choptirish (галопом) texnikasi bajarish. Har bir hatolikka yo'l qo'yilgani uchun 4,3 jarima ball belgilanadi (ballar ketma ketligi: -4,3; -8,6; -12,9; -17,2; -21,5; -25,8; -30,1; -34,4; -38,7; -43,0;). Sport otini choptirish (галопом) texnikasi bajarishda otdan yiqilb tushish, komissiya a'zolarini buyrug'i va ko'rsatmasisiz otdan tushisa mashq bajarilmagan hisoblanadi natija 0,0 ballga teng bo'ladi.	

Izoh: Jismoniy tayyorgarligini baholash uchun yuqori ball 93 ballga teng har bir maxsus mashqlarni bajarish uchun abiturentlar o'ziga tegishli sport oti, ekipirovkasi, egar jabdug'i halqaro ot sporti qoidalariga mos bo'lishishart yoki qabul hay'ati tomonidan ajratilgan sport otidan foydalanishi mumkin.

**2024/2025 O'QUV YILI UCHUN OT SPORTI IXTISOSLIGIDAN KASBIY (IJODIY) IMTIHONLARINING ME'YORIY TALABLARI VA
BAHOLASH MEZONLARI
(Jismoniy tayyorgarlik bo'yicha maksimal ball - 63 ball)**

Erkaklar va ayollar uchun

Erkaklar											
1	Turgan joydan uzunlikka sakrash (sm)	3 ball	5 ball	7 ball	9 ball	11 ball	13 ball	15 ball	17 ball	19 ball	21 ball
		160-169	170-179	180-189	190-199	200-209	210-219	220-229	230-239	240-249	250
2	Ko`zlar yumulgan, qo`llar chalishtirilgan holda elkada, bir oyoqda turish (soniya).	3 ball	5 ball	7 ball	9 ball	11 ball	13 ball	15 ball	17 ball	19 ball	21 ball
		42-43	44-45	46-47	48-49	50-51	52-53	54-55	56-57	58-60	61
3	Egiluvchanlik (sm)	3 ball	5 ball	7 ball	9 ball	11 ball	13 ball	15 ball	17 ball	19 ball	21 ball
		6-7	8-9	10-11	12-13	14-15	16-17	18-19	20-21	22-23	24
Ayollar											
4	Turgan joydan uzunlikka sakrash (sm)	3 ball	5 ball	7 ball	9 ball	11 ball	13 ball	15 ball	17 ball	19 ball	21 ball
		140-149	150-159	160-169	170-179	180-189	190-199	200-209	210-219	220-229	230
5	Ko`zlar yumulgan, qo`llar chalishtirilgan holda elkada, bir oyoqda turish (soniya).	3 ball	5 ball	7 ball	9 ball	11 ball	13 ball	15 ball	17 ball	19 ball	21 ball
		42-43	44-45	46-47	48-49	50-51	52-53	54-55	56-57	58-60	61
6	Egiluvchanlik (sm)	3 ball	5 ball	7 ball	9 ball	11 ball	13 ball	15 ball	17 ball	19 ball	21 ball
		6-7	8-9	10-11	12-13	14-15	16-17	18-19	20-21	22-23	24

Izoh: Jismoniy tayyorgarligini baholash uchun yuqori ball 63 ballga teng har bir maxsus mashqlarni bajarish uchun abiturentlar o'ziga tegishli sport oti, ekipirovkasi, egar jabdug'i halqaro ot sporti qoidalariga mos bo'lishi shart yoki qabul hay'ati tomonidan ajratilgan sport otidan foydalanishi mumkin.

Kafedra mudiri

Imzo

F.I.Sh